

Metsästysseurojen haastattelut

Aittovaara–Pyhänselkä 400+110 kilovoltin voimajohtohanke

Yhteenvetoraportti 11.6.2024

Sisällys

1	Raportin taustoitus	2
1.1	Metsästäjähaastattelujen tarkoitus	2
1.2	Lyhyt hankekuvaus ja YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot	2
2	Haastattelujen toteutus ja analyysimenetelmä	5
2.1	Haasteltavien valinta	5
2.2	Haastattelujen toteutus	7
2.3	Haastatteluaineiston analyysi	8
3	Havainnot aineistosta.....	9
3.1	Haastatteluihin valittujen seurojen yleispiirteet	9
3.2	Teema 1: Metsästys- ja luontokokemukset	10
3.3	Teema 2: Turvallisuus	11
3.4	Teema 3: Vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys	12
3.5	Teema 4: Suhtautuminen hankkeeseen	13
4	Yhteenveto	15

1 Raportin taustoitus

1.1 Metsästäjähaastattelujen tarkoitus

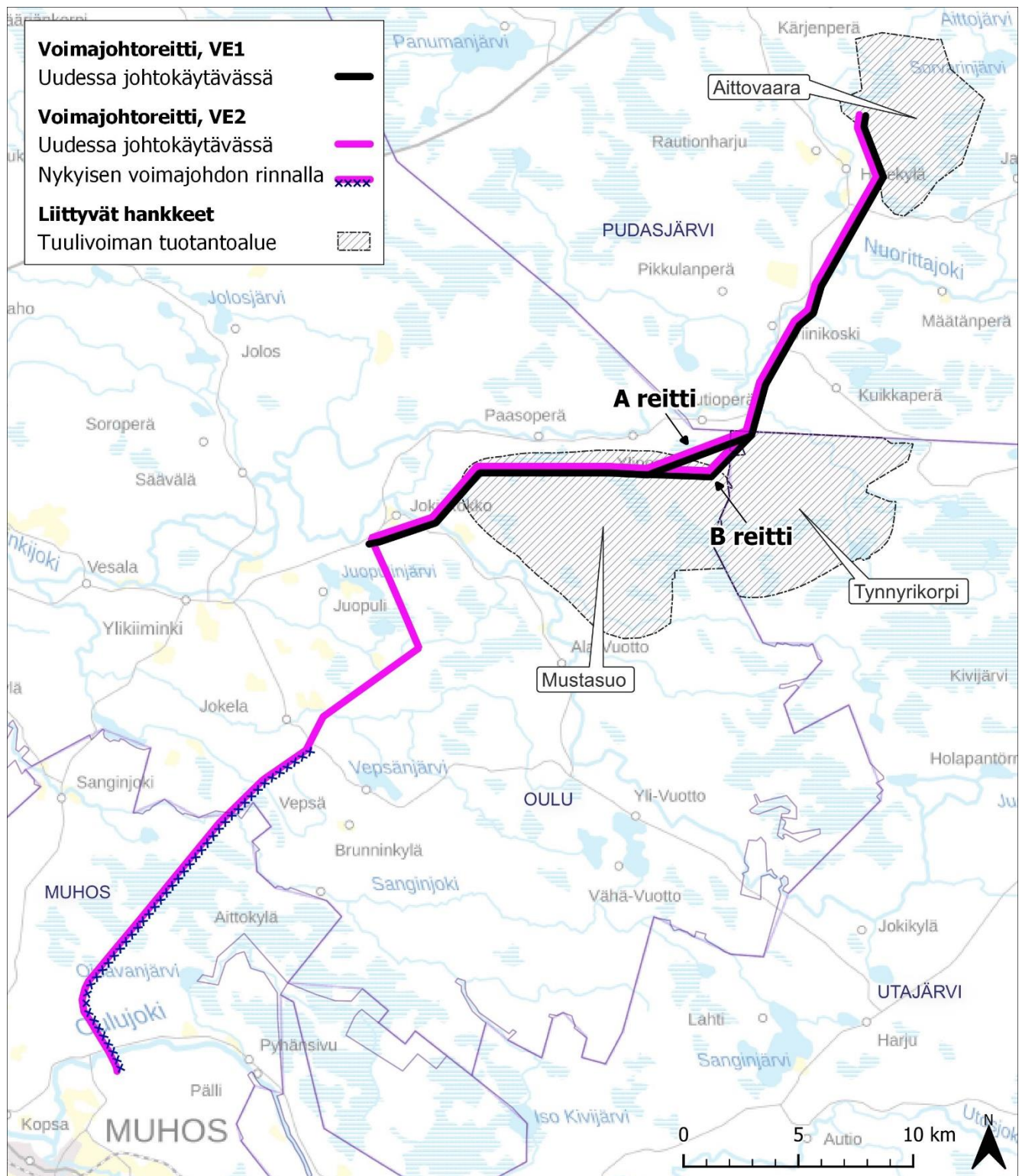
Tuulialfa Oy suunnittelee Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kV -voimajohtohanketta Pudasjärven, Utajärven, Oulun ja Muhoksen alueille. Sitowise Oy arvioi voimajohtohankkeen ympäristövaikutukset (YVA-menettely). Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan muun muassa, millaisia vaikutuksia voimajohdon rakentamisella ja käyttöajalla olisi ihmisten elinoloihin ja virkistysmahdollisuuksiin.

Suunnitellun voimajohdon alueella toimii useita metsästysseuroja. Tässä Tuulialfa Oy:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liiteraportissa esitetään analyysi viiden voimajohtohankkeen alueella toimivan metsästysseuran haastatteluista. Haastattelujen tavoitteena oli selvittää, *millaisia ajatuksia, näkemyksiä ja kokemuksia paikallisilla metsästysseuroilla on voimajohtohankkeen mahdollisista vaikutuksista metsästysharrastukseen*. Haastattelujen ja tämän yhteenvedon tarkoituksena on tuottaa lisätietoa YVA-menettelyn yhteydessä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia varten ja kuulla paikallisia metsästäjiä, joiden harrastukseen voimajohtohanke voi vaikuttaa.

1.2 Lyhyt hankekuvaus ja YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot

Tuulialfa Oy:n suunnitteleman voimajohdon tarkoituksena on yhdistää yhtiön Pudasjärvelle suunnittelema Aittovaaran tuulivoimahanke sekä Ouluun ja Utajärvelle suunnittelema Mustasuo-Tynnyrikorven aurinkovoima- ja tuulivoimahanke Fingrid Oyj:n sähköverkkoon. Voimajohto alkaa Aittovaaran tuulivoiman tuotantoalueelta ja päättyy joko Fingrid Oyj:n Oulun Vuottoon suunnittelemaalle sähköasemalle tai Muhoksella sijaitsevalle Pyhänselän sähköasemalle.

Kuva 1. Tuulialfa Oy:n suunnitteleman voimajohdon reittivaihtoehtojen ja siihen liittyvien uusiutuvan energian hankkeiden sijainnit (taustakartta MML 2024).

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen toteuttamiseksi kahta vaihtoehtoa (VE1 ja VE2), joista molemmilla on kaksi alavaihtoehtoa (A ja B). Vaihtoehtoisissa 1 A ja 1 B voimajohto alkaa Aittovaaraan suunnitellulta tuulivoiman tuotantoalueelta, kiertää suunnitteilla olevan Mustasuo-Tynnyrikorven aurinkovoima- ja tuulivoima-alueen kautta ja yhdistyy valtakunnan sähköverkkoon Oulussa, Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevalla Vuoton sähköasemalla. Voimajohto rakennetaan uuteen johtokäytävään. Voimajohdon reitillä hyödynnetään vanhaa, jo puretun voimajohdon nuorta puustoa kasvavaa johtokäytävää. Voimajohtoreitin pituus on noin 34 kilometriä.

Molemmissa vaihtoehtoisissa alavaihtoehdot A ja B eroavat toisistaan Mustasuo-Tynnyrikorven hankealueella noin 500 metrin matkalla. Ero johtuu Mustasuo-Tynnyrikorven hankealueelle rakennettavien sähköasemien lukumäärästä. Alavaihtoehdossa A hankealueelle rakennetaan kaksi sähköasemaa ja vaihtoehdossa B alueelle rakennetaan yksi sähköasema. Tämä vaikuttaa voimajohdon pituuteen ja sijaintiin kyseisellä alueella.

Vaihtoehtoisissa 2 A ja 2 B voimajohtoreitin alkuosa on Kiiminkijoelle saakka sama kuin vaihtoehtoisissa 1 A ja 1 B. Vaihtoehtoisissa 2 A ja 2 B voimajohtoa ei yhdistetä valtakunnan sähköverkkoon suunnitteilla olevalla Vuoton sähköasemalla, vaan voimajohtoreitti jatkuu Muhokselle, jo olemassa olevalle Pyhänselän kantaverkon sähköasemalle saakka. Kiiminkijoelta Muhokselle ulottuva osuus voimajohdosta rakennetaan osin uuteen johtokäytävään ja osin yhden tai useamman olemassa olevan voimajohdon tai -johtojen rinnalle. Vaihtoehtoisissa 2 A ja 2 B voimajohtoreitin pituus on noin 66 kilometriä.

Edellä mainittujen vaihtoehtojen lisäksi ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan niin sanottua nollavaihtoehtoa (VE0), jossa hanketta ei toteuteta lainkaan ja hankealue säilyy nykytilanteen mukaisena. Nollavaihtoehto toimii vaihtoehtojen 1 ja 2 (A ja B) vertailukohtana.

2 Haastattelujen toteutus ja analyysimenetelmä

2.1 Haasteltavien valinta

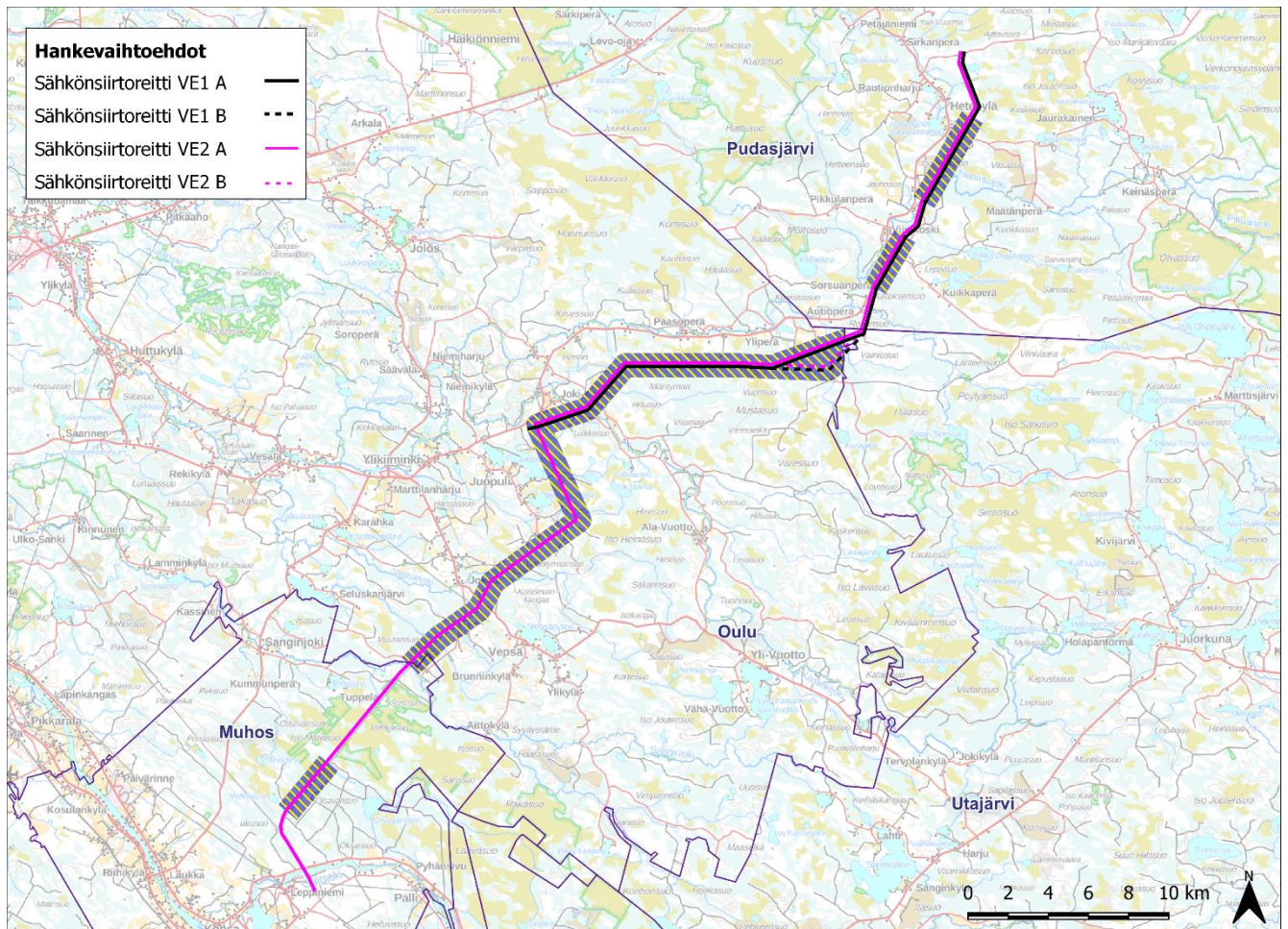
Haastateltavien valinta aloitettiin selvittämällä, mitkä metsästysseurat toimivat YVA-menettelyssä tarkasteltavien reittivaihtoehtojen alueella. Metsästysseuroista ja niiden metsästysmaiden sijainnista ei ole kootusti tietoa julkisissa lähteissä ja esimerkiksi vain osalla metsästysseuroista on verkkosivut tai sosiaalisen median kanava (esim. Facebook). Siksi hankealueella toimivien metsästysseurojen tunnistamiseen pyydettiin apua Pudasjärven, Utajärven, Kiiminki-Ylikiimingin ja Muhoksen riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajilta. Toiminnanohjaajille lähetettiin sähköpostitse kuvaus hankkeesta ja sen sijainnista. Heiltä pyydettiin tietoja niistä metsästysseuroista, -seurueista ja -porukoista, jotka metsästävät hankealueella.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajilta saatujen tietojen perusteella tunnistettiin 13 metsästysseuraa, -seuruetta tai -porukkaa, joiden metsästysmaat sijaitsevat hankealueella. Eräs toiminnanohjaajista huomautti, että hänen toimittamansa lista ei ole täysin tyhjentävä. Hän kertoi, että esimerkiksi joidenkin listasta puuttuvien ryhmien metsästysmaat saattavat sivuta suunniteltua voimajohtolinjaa. Huomionarvoista on, että haastatteluilla ei tavoitettu niitä metsästyksen harrastajia, jotka eivät kuulu metsästysseuraan vaan metsästävät yksin esimerkiksi pienriistaa.

Tunnistettujen 13 metsästysseuran, -seurueen tai -porukan metsästysmaat sijaitsivat tasaisesti voimajohtoreitillä Aittovaarasta Pyhänselkään, joten tunnistettujen ryhmien joukon todettiin olevan riittävän tämän selvityksen tarkoituksia varten. Tunnistettujen ryhmien joukosta valittiin viisi metsästysseuraa tai -porukkaa haastatteluja varten. Ryhmien valinnassa painotettiin alueellista edustavuutta, eli haastateltavia seuroja pyrittiin valitsemaan koko Aittovaarasta Pyhänselkään ulottuvan voimajohtoreitin matkalta. Haastattelupyyntöt lähetettiin seuraavien ryhmien edustajille (kartta):

- Jurvasen hirviporukka (Pudasjärvi)
- Viinikosken Erä ry (Pudasjärvi)
- Kallion metsästysseura (Oulu)
- Ylikiimingin metsästysseura (Oulu)
- Laitasaaren Erätoverit ry (Muhos)

Kuva 2. YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot voimajohdon reitiksi. Voimajohtoreitistä on korostettu mustavalkoisella raidoituksella ne alueet, joiden alueella hanketta varten haastatellut metsästysseurat ja -porukat metsästävät. Raidoitus on suuntaa antava. Tiedot metsästysmaiden sijainnista on saatu haastatelluilta puhelimitse.

Haastatteluihin pyydettiin seurojen tai porukoiden puheenjohtajia. Puheenjohtajille, joiden sähköpostiosoite oli tiedossa, haastattelupyynnö lähetettiin ensin sähköpostitse. Muille soitettiin puhelimitse. Jos henkilöä ei tavoitettu sähköpostitse, tälle soitettiin ja esitettiin haastattelupyynnö puhelimitse. Yhdessä seurassa puheenjohtajan tehtävä oli juuri siirtymässä henkilöltä toiselle, joten seuran väistävän puheenjohtajan ehdotuksesta haastattelupyynnö esitettiin hänen seuraajalleen. Kaikkien edellä mainittujen viiden seuran edustajat vastasivat myönteisesti haastattelupyynnöön. Heille lähetettiin ennen haastattelua sähköpostilla yleiskuvaus hankkeesta. Sähköpostissa kerrottiin myös haastattelujen tarkoituksesta ja haastatteluissa käsiteltävistä teemoista.

Haastattelujen aikana kolme haastateltavaa mainitsi kertoneensa haastattelusta muille metsästysseuransa tai -porukansa jäsenille ja kysyneensä näiden näkemyksiä voimajohtohankkeesta. Henkilöitä haastateltiin seuran puheenjohtajan roolissa. Näillä perustein haastateltavien näkemysten voidaan olettaa edustavan paitsi haastateltava myös ainakin osin hänen edustamansa seuran tai porukan jäsenten näkemyksiä.

2.2 Haastattelujen toteutus

Haastattelut toteutettiin puhelimitse 7.–17.5.2024 välisenä aikana. Haastattelijana toimi YTM, HTM Tiina Juntunen, joka myös analysoi aineiston ja kirjoitti tämän raportin. Haastattelut tallennettiin digitallentimella ja äänitteet litteroitiin perustasolla tekstitiedostoiksi. Haastattelut kestivät 13 minuutista 56 minuuttiin (13 min, 31 min, 32 min, 51 min ja 56 min).

Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, jossa haastattelija on etukäteen valinnut teemat, joista haastattelussa keskustellaan. Teemahaastattelussa haastattelutilanne on keskustelunomainen ja haastateltava saa vastata kysymyksiin vapaamuotoisesti. Haastattelijan lisäksi haastatteluissa käsiteltäviä teemoja oli valitsemassa VTT Risto Haverinen, joka vastaa voimajohtohankkeen YVA-menettelyssä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista.

Haastattelujen aluksi haastateltavilta kysyttiin taustatietoja kuten metsästysseuran tai -porukan jäsenmäärää, metsästysmaiden laajuutta ja sijaintia sekä sitä, onko kyseisen metsästysseuran tai -porukan mailla nykyisin tai aiemmin ollut ilmajohtoa. Varsinaiset haastatteluteemat olivat:

- 1 Suunnitellun voimajohtoreitin lähivaikutusalueen (n. 300 m) nykyinen käyttö metsästykseseen ja riistanhoitoon
- 2 Arviot voimajohtohankkeen vaikutuksista riistalajistoon
- 3 Arviot voimajohtohankkeen vaikutuksista metsästykseseen
- 4 Vapaa sana

Teemoja käsiteltiin haastateltavien kanssa koko voimajohtohankkeen elinkaari huomioiden, eli haastattelija ohjasi keskustelua tarvittaessa siten, että haastattelun aikana tarkasteltaisiin paitsi voimajohdon käytönaikaisia vaikutuksia myös voimajohdon rakentamisaikaa ja käytöstä poistamista. Haastattelut eivät juuri ottaneet kantaa voimajohdon purkamisesta metsästykselle mahdollisesti aiheutuviin vaikutuksiin, joten tässä raportissa tarkastellaan voimajohdon rakentamisajan ja käytön ajan vaikutuksia.

2.3 Haastatteluaineiston analyysi

Tekstimuotoista haastatteluaineistoa kertyi yhteensä 44 sivua. Tekstimuotoinen aineisto analysoitiin teemoittelun avulla. Teemoittelussa aineistosta tuodaan esiin tutkimustehtävän kannalta keskeisiä asiakokonaisuuksia ja usein esiintyviä tyypillisiä piirteitä.¹

Tekstimuotoiset haastattelut luettiin aluksi järjestelmällisesti läpi. Tekstiaineistosta korostettiin aineistolähtöisesti ne kohdat, jotka vastasivat selvityksessä asetettuun kysymykseen: *millaisia ajatuksia, näkemyksiä ja kokemuksia paikallisilla metsästysseuroilla on voimajohtohankkeen mahdollisista vaikutuksista metsästysharrastukseen?* Korostetuista kohdista etsittiin yhdistäviä tekijöitä, luokkia. Luokittelun myötä aineistosta muodostui neljä teemaa, jotka vastaavat selvityksen lähtöasetelmaan:

- 1 Metsästys- ja luontokokemukset
- 2 Turvallisuus
- 3 Vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys
- 4 Suhtautuminen hankkeeseen

Haastattelujen analyysiin (luku 3) on lisätty suoria lainauksia haastatelluilta. Haastattelujen aluksi sovittiin, että haastatteluaineisto esitetään raportissa anonymisesti, joten lainausten yhteydessä ei kerrota vastaajan nimeä tai hänen edustamaansa metsästysseuraa tai -porukkaa. Haastellut yksilöidään ainoastaan tunnisteilla H1, H2, H3, H4 ja H5. Haastateltujen yksityisyyden suojaamiseksi kaikkiin haastatteluihin valituista metsästysseuroista ja -porukoista käytetään analyysiosiossa termiä *metsästysseura*.

Analyysimenetelmä on laadullinen, ja haastatteluaineisto on analysoitu aineistolähtöisesti. Tätä raporttia varten haastateltiin vain osaa voimajohtohankkeen reitillä toimivista metsästysseuroista, joten seuraavaksi esitettävät havainnot aineistosta eivät edusta kaikkien alueella toimivien metsästysseurojen näkemyksiä. Niissä on kuitenkin yhteneviä piirteitä, joten viiden haastattelun koettiin tuottavan lisätietoa YVA-menettelyn yhteydessä tehtävää ihmisiin kohdistuvia vaikutusta varten.

¹Juhila, Kirsi (2021). Teemoittelu. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>. Viitattu 11.6.2024.

3 Havainnot aineistosta

3.1 Haastatteluihin valittujen seurojen yleispiirteet

Kaikilla haastatteluihin valituilla metsästysseuroilla on säännöllistä toimintaa ja aktiivisia jäseniä. Neljässä viidestä seurasta on joitakin kymmeniä jäseniä (vajaasta 20:sta noin 60 henkilöön). Suurimmassa seurassa kerrottiin olevan noin 760 jäsentä.

Haastatteluihin valittujen seurojen metsästysmaiden laajuus yksityismaat ja valtion maat mukaan lukien vaihteli muutamasta tuhannesta hehtaarista (3000–6000 ha) 55 000 hehtaariin. Voimajohtoreitti lävistää kolmen metsästysseuran metsästysmaat keskeltä. Kahden seuran alueella voimajohto sijaitsee metsästysmaiden reunalla. Neljä viidestä haastatellusta mainitsi voimajohtoreitin olevan suosittua metsästysaluetta.

Haastateltujen seurojen jäsenten kerrottiin metsästävän suunnitellulla voimajohtoreitillä seuraavia ainakin seuraavia riistalajeja:

- hirvi (5 mainintaa),
- metsäkanalinnut kuten teeri, metso, riekko, pyy (4 mainintaa),
- jänis (4 mainintaa), rusakko (1 maininta),
- vesilinnut (3 mainintaa),
- pienpedot (1 maininta) ja
- poronhoitoalueella suurpedot kuten karhu ja susi (1 maininta).

Riistakantojen vahvuus vaihteli seuroittain ja kantojen vahvuudessa oli vuotuisia eroja. Pääosin riistakantojen kerrottiin olevan tällä hetkellä hyviä. Selvimmän poikkeuksen muodostivat vesilinnut, joiden kannan mainittiin kahdessa haastattelussa taantuneen.

Voimajohdon mainittiin risteävän hirvien kulkureitin kanssa (3 mainintaa). Useat haastatelluista mainitsivat voimajohtoreitillä todennäköisesti sijaitsevan metsäkanalintujen soidinpaikkoja. Kahdessa haastattelussa voimajohtoreitillä mainittiin elävän metsäkauriita, mutta voimajohdon alueella niiden kanta ei ole niin runsas, että kauriita metsästettäisiin. Yksi haastateltu kertoi voimajohtoreitin olevan ahmaparin reviirillä ja reitin sijaitsevan karhunpesän läheisyydessä.

Voimajohtoreitillä tai sen välittömässä läheisyydessä (alle 300 m) ei sijaitse yhdenkään metsästysseuran rakennuksia tai kiinteitä rakennelmia kuten metsästysmajoja, hirvitorneja tai laavuja.

Kahden haastatteluun valitun metsästysseuran alueella on tällä hetkellä 110 tai 400 kilovoltin ilmajohtoja. Lisäksi kolmen seuran tai porukan alueella oli purettu vanhoja, alle 110 kilovoltin jännitteen omanneita voimajohtoja. Yhden seuran mailla ei ole tähän mennessä sijainnut ilmajohtoja.

3.2 Teema 1: Metsästys- ja luontokokemukset

Haastatellut kertoivat sekä kielteisistä että myönteisistä vaikutuksista, joita voimajohdon rakentamisesta ja käytöstä voi olla metsästykselle. Neljä haastateltavaa totesi riistaeläinten pakenevan rakennustöiden tieltä, mutta he uskoivat siihen, että eläimet palaisivat alueelle myöhemmin. Haitan arvioitiin olevan tilapäinen. Haastateltavat painottivat sitä, että heillä ei ole varmaa tai tutkimuspohjaista tietoa rakennusvaiheen vaikutuksista riistaeläimiin vaan kertovansa omia arvioitaan.

”Mutta ei meillä sillä lailla oo siihen hirviän negatiivinen suhtautuminen tällä hetkellä kyllä sillai, että siis sehän on ihan päivänselvä asia, senhän jokainen ymmärtää, että kun tuommosta isoa työtä lähetään tekemään, niin onhan se ensimmäiset vuodet varmasti on sillä alueella ainaki hiljasempaa, totta kai, koska luonnon eläin on arka, ja se ei kestä tuommosta yhtäkkiä melua, niin ne totta kai alussa vaihtaa paikkaa, mutta uskon, että tilanne kyllä tasottuu sitte ihan kohtuu nopiastikin. Luulisin ainakin.” (H3)

Haastateltavat mainitsivat riistalle aiheutuvien vaikutusten riippuvan rakentamisajankohdasta. Esimerkiksi metsäkanalintujen pesimäajan sekä hirvien vasoma-ajan rauhoittaminen lieventävät riistalla aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

Hirvenmetsästykselle avoimesta johtoaukeasta voi olla hyötyä. Neljä haastateltavaa totesi puuttoman johtoaukean tarjoavan hyviä passipaikkoja. Kaksi haastateltavaa mainitsi johtoaukean parantavan näkemistä ja vaikuttavan myönteisesti riistalaukauksiin. Toisaalta johtoaukean vesakoituminen heikentää aukean käyttömahdollisuuksia passipaikkana ja metsästysalueena, mutta tällöin johtoaukea voi tarjota suojapaikkoja metsäkanalinnuille.

”Näitten linjojen reunamillehan saahaan hyviä hirvitornin paikkoja ja semmoisia ampuma-alueita, että nehä on vaan positiivista [naurahtaa] vaikutusta.” (H5)

"Ja metsäkanalinnuille, jos se vesakko jätetään, mikä nyt ei oo ehkä sitte hirvenmetästysten kannalta niin hyvä, ni siin on suojapaikkoja niille sitte, et vähä riippuen." (H2)

Haastateltujen näkemykset voimajohdon vaikutuksesta metsästys- ja luontokokemukseen olivat suht neutraalit. Kielteisiä vaikutuksia oli erämaisten olosuhteiden muuttuminen ja voimajohdon ruma ulkonäkö.

"Sitte toinen on, että semmonen, onhan se vähän se metästys, jossa hakee sitä luontoo. Niin eihän se tavallaan oo niin luonto- Ymmärrät varmasti, jos menee tämmöset isot sähkölinjat, niin et sinä koe niin vahvasti sitä luontoarvoa sitte siinä. --- Ja sitte se, että kuin rumat ne on. Ei, sitä ei ite tiä. Jos ne on ne kauhiat, ne metallipylväät, ne systeemit, niin onhan ne aika ruman näköset, mutta kyllä kai niiden kans voi elää." (H3)

Vaikutusten merkittävyyttä lieventää se, että vaikutukset ovat melko paikallisia ja metsästysmaiden mainittiin tarjoavan yhä myös erämaisia alueita, jonne voimajohto ei näy. Eräs haastateltava mainitsi, että hänen seurassaan pitkään metsästysmailla olleeseen johtoon oli totuttu.

Haastattelijan kysymys: "Voisko se vaikuttaa jotenki siihen luontokokemukseen sitte? Onko sillä siihen väliä?"

"Meillä on siinä vieressä ihan perinteistä metsästysaluetta ihan riittävästi [naurahtaa]. Jos se linja on joku 60 metriä siinä, niin aika reippaasti siinä mennee kyllä sen linjan yli ja tai siinä linja-alueen yli, että heilahtaa." (H2)

"No nii, varmaan jonku silimään saattaa vaikuttaaki, että tuonne kattovat siltaa vaa että; ikänsä on tottunu, että niitä on siellä, [naurahtaa] nii ei se ainakkaa meillä sillä lailla." (H5)

3.3 Teema 2: Turvallisuus

Voimajohdon rakentaminen muuttaa luonnonympäristöä. Neljä haastateltavaa pohti voimajohdosta metsästäjien ja luonnoneläinten turvallisuudelle mahdollisesti aiheutuvia riskejä. Avara, puuton johtoaukea pylväsrakenteineen ja ilmajohtoineen on ampujalle erilainen ympäristö kuin metsä tai suo.

"Semmonen ainut, että jos jotain latvalintumetsästystä tai tämmöstä, että pikkunen pelko aina, että eihän sitte tohi sillä lailla ampua, että se, sehän saattaa, että ei osu vaan niihin lankoihin ja niihin. Että semmoseen, semmonen siinä on semmonen yks selkeä. Muuta minä en siinä hirveästi näkis, että sillä ois muuten juuri mitään merkitystä." (H3)

"Siin on sellanen vaaratilanne sitten, että kun... Kun oli, jos on useampia metsästäjiä metässä yhtä aikaa ja... Niin se on semmonen puuton linja, niin siinä ei, siinä pittää tietää, mitä ampuu ja mihin päin ampuu. Semmonenhan siinä

oli, ja toki sitten, jos aatellaan tätä isompaa linjaa, niin... Kyllä siinä saa olla vielä enempi varpaillaan, että kun siinä on useampia lankoja ja pylviäitä, niin... Enempi vaan joutus vielä... Miettimään, että mitä siinä pystyy tekkeen, mihin päin uskaltaa ampua ja muuta.” (H1)

Kolmea haastateltavaa mietitytti voimajohdosta linnuille aiheutuva törmäysriski ja törmäyksestä aiheutuvat lintujen kuolemat. Haastateltavien arvion mukaan ilmajohtoon törmänneiden lintujen kuolemat eivät ole erityisen yleisiä, mutta niitä tiedettiin tapahtuvan satunnaisesti.

”...niin silloin tällönhän niitä löytyy tuosta linjan alta, mettoa ja jopa joutsenta ja semmosta.” (H2)

Voimajohto on näkyvä maamerkki. Kahdessa haastattelussa sen mainittiin helpottavan maastossa suunnistamista. Näin se voi parantaa metsässä liikuvan turvallisuutta.

”Jos on ollut senssit hukassa, niin ehkä se linja ohjaa [naurahtaa], linja pittää paremmin miehen kartalla.” (H1)

”Se on vaan hyvä maastomerkki sielä, että [naurahtaa] ei siitä meille oo mitään haittaa.” (H5)

3.4 Teema 3: Vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys

Kolmessa haastattelussa nousi esiin toive hankkeesta vastaavan ja metsästysseuran välisen vuorovaikutuksen kehittämisestä. Yksi haastatelluista mainitsi, että tähän mennessä hankkeesta on ollut vain vähän tietoa saatavilla. Toinen haastateltu kertoi, että hänen metsästysseurassaan epäillään aieman kielteisen kokemuksen vuoksi sitä, onko metsästysseuralla aidosti mahdollisuutta vaikuttaa voimajohdon sijaintiin vai onko voimajohdon sijainti todellisuudessa jo päätetty.

Kaksi haastateltavaa toi esiin, että hankkeesta viestiminen metsästysseuroille ja metsästäjien tarpeiden huomioiminen voimajohdon suunnittelussa ja rakentamisessa vaikuttaisi myönteisesti heidän suhtautumiseensa hankkeeseen. Yksi keino metsästäjien huomioimiseen olisi ilmoittaa seuralle, milloin kyseisen seuran mailla tehdään rakennustöitä.

”Sehän ois ystävällistä tiettenki, että metsästysseuralle ilmotettais, että miten se rakentamisaikataulu oikeen mennee. Ja sitäkö ei tartte joka päivä tunti tunnilta ruveta ilimottelemmaan, mutta suunnalleen tietäs ajankohan, että tämmösiä. Ku tääl on kartassa nyt näitä aakkosvälejä, niin se ois soma, jos tietäs, että millon on esimerkiksi C–D-väli tämmösellä, että siellä möyrii henkilökuntaa. Tai sitte metsäkonneita tai muuta. Se ois oikeenki ystävällinen tieto.” (H2)

Eräs haastatelluista kertoi metsästäjien liikkuvan metsässä paitsi jalan myös mönkijöillä ja moottorikelkoilla. Hänen mukaansa mönkijöillä liikkumista helpottaisi, jos voimajohtoa reunustavat ojat toteutetaan siten, että ne voidaan ylittää maastoajoneuvolla. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi ojien luiskien rakentamista riittävän loiviksi tai siltojen rakentamista ojan yli.

”Mutta toki toive, jos siihen toiveita saa esittää, niin jos tulee se voimalinja, niin ilman muuta toivottas, et siihen tehtäs sitte mönkijälle kulkureitti, että saapi hirven helpommin hakea sitte pois. Jos siihen voimalinja tulee, niin että siitä ois hyötyäki sitte. Niin totta kai vaikuttas positiivisesti siihen.” (H3)

Yhdessä haastattelussa tuotiin esiin, että metsästysseuran ja voimajohtoyhtiön välisen viestinnän olisi hyvä jatkua voimajohdon rakentamisen jälkeenkin. Näin metsästyksen harrastajat saisivat tietoa metsästysmailla tapahtuvista muutoksista kuten raivaustöistä ja toisaalta metsästysseuran jäsenet voisivat kertoa voimajohtoyhtiölle havainnoistaan.

”Tuossaki niin ku ajatellaan, ku sitä ylläpidetään tulevaisuudessa, elikkä se on valmis se linja. Yhtää ei haittaa, jos siinä alueella pyörivä harrastusporukka, niin sais tietoa siitä, jos siinä tapahtuu jotaki linjan raivauksia, alusraivauksia ja muita. Niin aivan yhtä lailla ku se rakennusprojektin eteneminenki, niin seki saattaa edesauttaa periaatteessa. Ja ku se tuo linja valamistuu, niin siinähan meilläki se tieto lisääntyy, mikä on se vaikutus, eikö vaa?” (H2)

3.5 Teema 4: Suhtautuminen hankkeeseen

Kaikki haastatellut suhtautuivat voimajohtohankkeeseen pääosin neutraalisti ja rauhallisin mielin, vaikka hankkeen todettiin aiheuttavan kielteisiä vaikutuksia metsästykselle ja etenkin rakennusaikaan tilapäisiä kielteisiä vaikutuksia riistalajeille.

”Siitähän varmasti on aina just sillon, ku sitä rakennetaan, ni sitä liikennettä ja semmosta, että siinä saattaa vähä... Mutta sehä ajan olloo aina tasottuu se homma sitten siinä.” (H5)

”Kyllähän se johto pitää johonki vettää, jos sitä tarvitaan, mutta mielummi ei [nauraa].” (H4)

Neljä haastatelluista huoletti epävarmuus siitä, miten voimajohdon hanke vaikuttaa riistaeläimiin ja -kantoihin. He itse arvioivat kielteisten vaikutusten olevan tilapäisiä, mutta varman tiedon puute asiasta mietitytti haastateltuja. Puuttoman aukean laajuus ja metsäpinta-alan menetys vaikutti huoleen.

”No, en minä oikeestaan, ei mulla kokemusta oo ja onko sitä kellää oikein kokemusta, että miten se sillai suoranaisesti vaikuttaa. Mutta tämmöstä ajatusta on aina, kun puhutaan jostaki uudesta hommasta, että rakennetaan

jotain uutta ja vielä semmosta, joka vielä pitää ääntä ja on iso aukea leveydeltäänki tuommonen voimalinja, niin vieroksuuko ne esimerkiksi hirvet hyvin tämmöstä.” (H4)

”Sehän se on, tietenki aina mietityttää sitte tuota riistakantaa, ko sitä metsästyksellisesti yritetään hoitaa. Nyt kö sitte näitä linjoja tänne rakennellaan, nii jos se on tuo 60 metriä leviää, niin se on kilometriltä kuus hehtaaria mettää pois. Ja jos se on sata metriä, ni se on kymmenen hehtaaria pois, sitä nimenomaan riistan suoja-aluetta pois. Mutta näin kai tänä päivänä sitte on.” (H2)

Voimajohtohankkeen myönteiseksi vaikutukseksi mainittiin neljässä haastattelussa uusien passipaikkojen muodostuminen hirvenmetsästäjille. Lisäksi yksi haastatelluista mainitsi, että johtoaukean raivaaminen helpottaa metsässä liikkumista. Se, että johtoalue ei poistu metsästäskäytöstä, paransi erään haastatellun mukaan hankkeen hyväksyttävyyttä.

”Minä sanosin aika suoraan sen, että ei se tuo linja, kun sen linjan alla saa metsästä, niin että se ei mee metsästyskieltoon. Jos se sen tekis, nii sitte puhuisin issoon ääneen, mutta ku kuitenkin metsästysmaata, niin niin ku sanoin, hirvenpyynnissä se enämpi edesauttaa sitä kunnollisen riistalaukauksen aikaansaattamista, ku näkee. Ja pikkasen näkee ja mitä se, että mitä siellä tulossa on niitä hirviä. Ja koirametsästyksessä sillä ei maha olla mitään merkitystä. Eikä sillä oo myöskään miesmetsästykseen eikä niistä. En minä nää, että sillä metästyksellisesti mitää haittaa on.” (H2)

4 Yhteenveto

Haastattelujen perusteella haastatellut metsästysseurat suhtautuvat pääosin neutraalisti Tuulialfa Oy:n Aittovaara-Pyhänselkä 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeeseen, vaikka haastatellut arvioivat voimajohtohankkeen aiheuttavan kielteisiä vaikutuksia riistalle ja metsästyskokemukselle. Haastatellut arvioivat vaikutusten olevan paikallisia, mutta painottivat sitä, että varmaa tietoa heillä ei ole. Epätietoisuus hankkeen todellisista vaikutuksista riistakantaan aiheutti jonkin verran huolta metsästäjien keskuudessa.

Aineistosta ilmeni, että hankkeesta vastaavalla on mahdollisuus vaikuttaa metsästysseurojen suhtautumiseen hankkeeseen viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla. Esimerkiksi tiedon tarjoaminen hankkeesta ja rakentamisaikatauluista sekä metsästysseurojen huomioiminen hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa voi edistää metsästäjien myönteistä suhtautumista hankkeeseen ja hankkeesta vastaavaan. Metsästäjät huomioivan viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla metsästysseurat eivät välttämättä koe ainoastaan menettävänsä jotain hankkeen takia vaan saavansa jotain myös tilalle.

”No tietenki ne toivomukset, että tehkää ne mönkijäreitit, että kerta vähän pilaatte meidän luontoa, luontokokemusta tai sitä, selkeesti vähän pilaatte sitä, niin tehkää ne mönkijäreitit, niin me ollaan aika tyytyväisiä.” (H3)

